

Internetconsultatie IAK

NB: De toelichting (huidige pagina) is geen onderdeel van het format (volgende pagina).

Toelichting

Het kabinet heeft in 2011 besloten dat elk voorstel voor beleid of regelgeving dat wordt voorgelegd aan het parlement een adequaat antwoord moet bevatten op de 7 hoofdvragen van het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)¹. Sinds 1 januari 2014 is het tevens verplicht om de antwoorden op deze vragen te publiceren bij een internetconsultatie over een voorstel². Deze informatie kan ook worden hergebruikt bij het [indienen van het voorstel bij ambtelijke voorportalen](#). Bij internetconsultatie geldt het volgende:

- Er wordt gebruik gemaakt van het Word-format op de volgende pagina. Voor het invullen van de vragen kun je passages uit de toelichting op het voorstel gebruiken. Hieronder volgt ook per vraag de toelichting bij het invullen.
- Het ingevulde format moet worden geüpload bij het tabblad "Documenten". Daar worden ook de regeling en toelichting geüpload. De beantwoording van de vragen wordt voorlopig dus in een apart document zichtbaar op www.internetconsultatie.nl
- Sla het ingevulde format op onder de bestandsnaam "Beantwoording vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)" zodat de publicatie herkenbaar wordt weergegeven.

Toelichting op de vragen

1. Wat is de aanleiding?

Beschrijf de aanleiding voor het maken van het voorstel (bv. het regeerakkoord, besluit van de bewindspersoon, EU-implementatie, toezegging aan de Tweede Kamer, verzoek uit de branche of onderzoeksrapport), Noem de vindplaats van de bron waaruit de aanleiding blijkt.

2. Wie zijn betrokken?

Geef aan welke groepen, organisaties, instanties, personen etc. betrokken zijn bij de totstand-koming van het voorstel. Geef ook aan waarom men betrokken is (bijv. kennis van probleem, betrokken bij uitvoering of handhaving, vertegenwoordiger doelgroep) en hoe (meebeslissen, meedenken, meedoen).

3. Wat is het probleem?

Beschrijf hier het probleem dat moet worden opgelost. Welke situatie wordt negatief gewaardeerd of is voor vatbaar voor verbetering?

4. Wat is het doel?

Beschrijf het beleidsdoel/de beleidsdoelen. Formuleer doelen waar mogelijk SMART: Specifiek, Meetbaar, Acceptabel, Realistisch en Tijdgebonden.

5. Wat rechtvaardigt de overheidsinterventie?

Geef aan welk publiek belang in het geding is en waarom ingrijpen door de rijksoverheid noodzakelijk is. Wat gebeurt er bij niets doen/ongewijzigd beleid (nuloptie)?

6. Wat is het beste instrument?

Geef aan met welk(e) beleidsinstrument(en) het beoogde doel moet worden gerealiseerd en waarom deze instrumenten – alles afgewogen – de voorkeur genieten. Betrek in de afweging overwegingen omtrent

¹ [Kabinetsstandpunt Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving](#)

² [Verzamelbrief regeldruk September 2013](#)

effectiviteit, doelmatigheid, rechtmatigheid, uitvoerbaarheid en handhaafbaarheid.

7. Wat zijn de (neven)gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

Beschrijf hier de (neven)gevolgen van het voorstel voor burgers, bedrijven, overheid en milieu. Denk bij gevolgen voor burgers en bedrijven bijv. aan administratieve lasten, toezichtlasten en nalevingskosten en bij bedrijven ook aan markteffecten en concurrentiepositie. Denk bij gevolgen voor de overheid bijv. aan gevolgen voor bezwaar en beroep, toezicht, rechtspraak rechtsbijstand etc.. Gevolgen moeten zo veel mogelijk worden gekwantificeerd (bijv. om hoeveel burgers gaat het, wat zijn de verwachte kosten etc.).

Beantwoording van de 7 vragen uit het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving (IAK)

Het Integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving bevat normen waaraan goed beleid of goede regelgeving dient te voldoen. Uitgebreide informatie vind je op www.naarhetiak.nl (klik dan op de tekst "Naar het IAK" in de linker kolom).

1. Wat is de aanleiding?

In dit wetsvoorstel wordt een aantal wijzigingen voorgesteld van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW), de Wet op het onderwijstoezicht (WOT) en de Wet studiefinanciering 2000 (WSF 2000). Het gaat hier om verschillende beleidsmatige wijzigingen, waarmee met name eerdere belangrijke toezeggingen aan de Tweede Kamer gestand worden gedaan. Deze toezeggingen zijn op verschillende momenten gedaan, zoals in de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025, tijdens debatten in en brieven aan de Tweede Kamer en door de uitwerking van de door de minister van OCW getekende beschikking van het Benelux Comité van Ministers.

2. Wie zijn betrokken?

VH, VSNU, ISO, LSVb, NRTO, universiteiten, hogescholen, Inspectie van het Onderwijs, DUO.

3. Wat is het probleem?

1. Harmonisering bekostiging en studiefinanciering hbo-masters:

In de Strategische Agenda Hoger Onderwijs en Onderzoek 2015-2025³ is aangegeven dat een verdere groei van het aantal hbo-masters gewenst is. Dit is zowel in het belang van de student als van de arbeidsmarkt. Iedere student zou de kans moeten hebben om een master te kunnen volgen. Daarnaast wordt de beroepspraktijk complexer en dat vraagt om opscholing van werkenden en om hogere opleidingsniveaus. Om meer ruimte te bieden voor bekostigde hbo-masters, is in de beleidsregel macrodoelmatigheid hoger onderwijs in 2016 bekostiging voor hbo-masters in alle sectoren mogelijk gemaakt, door de opheffing van prioritair gebieden (topsectoren, zorg, onderwijs en masters die aansluiten bij driejarige trajecten voor vwo'ers). Verdere groei van het aantal hbo-masters wordt echter nog in enige mate beperkt. Dit heeft te maken met de verschillende behandeling in de wet tussen hbo- en wo-masters ten aanzien van bekostiging en studiefinanciering.

2. Premasters:

Uit onder meer het recent verschenen rapport 'Doorstroom van hbo naar wo' van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) blijkt de wetgeving rondom premasters in de praktijk te zorgen voor

³ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/beleidsnota-s/2015/07/07/de-waarde-n-van-weten-strategische-agenda-hoger-onderwijs-en-onderzoek-2015-2025>

onduidelijkheid over wie in aanmerking komt voor een premaster.⁴ Zo worden ten onrechte groepen personen op voorhand uitgesloten van deelname aan een masteropleiding, bijvoorbeeld omdat zij niet beschikken over verwante-bachelor opleiding of een hbo-bacheloropleiding hebben. Deze wetsverduidelijking moet ervoor zorgen dat personen die een premaster willen volgen beter weten wat hun rechten zijn en het voor instellingen helder is wat hun verplichting is ten aanzien van het aanbieden van premasters. Daarnaast wordt de wetgeving aangepast met betrekking tot de vergoeding die instellingen mogen vragen aan niet-EER studenten die een premaster volgen.

3. Administratiekosten voor inschrijven tentamens na reguliere inschrijfperiode:

Als een instelling regels heeft gesteld over de termijn waarbinnen een student zich moet inschrijven voor een tentamen, zal een student die zich niet tijdig heeft ingeschreven moeten wachten tot het volgende tentamen om zich weer in te kunnen schrijven. Dit kan leiden tot studievertraging, waar de student niet mee is gebaat. In de praktijk bieden onderwijsinstellingen vaak aan dat de student zich – tegen betaling van een bedrag aan administratiekosten – alsnog kan inschrijven voor een tentamen. De wet biedt hiervoor echter geen grondslag.

4. Gelijkwaardigheid buitenlandse getuigschriften:

De Nederlandse wetgeving dient in lijn gebracht te worden met de Benelux-beschikkingen, conform de afspraken waaraan Nederland zich heeft gecommitteerd in deze beschikkingen.

5. Vervangend getuigschrift in het hoger onderwijs:

De huidige wet bepaalt dat er per opleiding één getuigschrift wordt uitgereikt. Dit betekent dat als een achternaam (geslachtsnaam) door een koninklijk besluit of rechterlijke uitspraak wordt gewijzigd, mag het getuigschrift niet worden vervangen.

6. Eisen toelating tot wo-lerarenopleiding:

De 'master-eis' van artikel 7.30c dwingt universiteiten deze ook toe te passen op bezitters van alleen een bachelorgetuigschrift die een tweejarige educatieve masteropleiding willen gaan volgen.

7. Vooropleidingseisen associate-degree:

In de Wet invoering associate degree-opleiding is geregeld dat de associate degree-afgestudeerde de mogelijkheid tot doorstroom heeft naar alle hbo-bacheloropleidingen als hij aantoonde te voldoen aan aanvullende en/of nadere vooropleidingseisen. Wat per abuis mogelijk is gemaakt in deze wet is dat een associate degree afgestudeerde na het behalen van zijn of haar diploma is vrijgesteld van de vooropleidingseisen van artikel 7.24 Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW) voor een wo-bachelor op grond van artikel 7.28, eerste lid WHW. De associate degree-afgestudeerde heeft daarmee automatisch toelatingsrecht tot een wo-bachelor, mits de student kan aantonen over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken die betrekking hebben op nadere vooropleidingseisen van artikel 7.25 WHW en aanvullende eisen van artikel 7.26 WHW. Dit is niet de bedoeling van de wetgever geweest.

8. Uniformering wettelijke incompatibiliteiten leden college van bestuur:

Uit artikel 11.2, zesde lid, van de WHW volgt dat een lid van het college van bestuur van de Open Universiteit niet tevens lid mag zijn van het college voor promoties van diezelfde universiteit. Voor de leden van het college van bestuur van de andere universiteiten is er van een dergelijke wettelijke onverenigbaarheid van functies geen sprake.

9. Verhoging leeftijdsgrens aanvraag levenlanglerenkrediet:

De leeftijdsgrens om in aanmerking te komen voor het levenlanglerenkrediet, is momenteel 55 jaar. De regering vindt het van belang dat ouderen zich kunnen blijven ontwikkelen en ziet daarom reden om de leeftijdsgrens voor het levenlanglerenkrediet aan te passen en stapsgewijs mee te laten lopen met de verhoging van de AOW-leeftijd. Verhoging van de leeftijdsgrens voor het levenlanglerenkrediet kan eraan

⁴ Doorstroom van hbo naar wo, Inspectie van het Onderwijs (2019).

bijdragen dat ouderen tot op hogere leeftijd inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt. Het levenlanglerenkrediet neemt voor hen een financiële drempel weg die de toegang tot het hoger onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs kan beperken. In de brief van 27 september 2018⁵ over leven lang ontwikkelen is aangegeven dat de leeftijdsgrens in de wet wordt aangepast.

10. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op rechtspersonen of natuurlijke personen buiten het onderwijsbestel:

Om misleiding van (aspirant) studenten en werkgevers tegen te gaan zijn met de Wet bescherming namen en graden hoger onderwijsinstellingen regels gesteld ten aanzien het voeren van de naam universiteit en hogeschool en het verlenen van graden. Deze regels gelden voor zowel instellingen in de zin van een onderwijswet (zoals de WHW), als voor rechtspersonen of natuurlijke personen buiten ons onderwijsbestel die geen instelling zijn in de zin van een onderwijswet. Zo mag een organisatie zich bijvoorbeeld niet zomaar universiteit noemen, nu als hoofdregel geldt dat het voeren van de naam universiteit is voorbehouden aan universiteiten in de zin van de WHW. Beoogd was dat de inspectie van het onderwijs (inspectie) zou toezien op deze regelgeving en deze zou handhaven ten aanzien van instellingen zowel binnen als buiten het onderwijsbestel. Daar waar nodig kan de inspectie een bestuurlijke boete opleggen als een instelling zich in strijd met deze regels bijvoorbeeld universiteit noemt. Gebleken is echter dat de toezichtsbevoegdheden van de inspectie ten aanzien van die instellingen buiten het bestel onvoldoende helder zijn geregeld.

11. Vliegopleidingen:

In Nederland worden twee hbo-bacheloropleidingen tot het beroep van verkeersvlieger en één opleiding tot luchtverkeersleider aangeboden. Gelet op Europese regelgeving is het op een aantal punten niet mogelijk dat de opleidingen conform de WHW worden ingericht.

Het afnemen van examens voor verkeersvlieger wordt gereguleerd door een Europese verordening. De praktijkexamens worden afgenomen door daartoe door de minister van Infrastructuur en Waterstaat (namens deze de Inspectie Luchtvaart en Transport (ILT)) gecertificeerde vliegexaminatoren. Deze moeten in elk geval zelf beschikken over een brevet voor verkeersvlieger. Voor het afnemen van theorie-examens is het Centraal Bureau Rijvaardigheidsbewijzen (CBR) door de minister van Infrastructuur en Waterstaat (ILT) aangewezen. De Europese regels stellen inhoudelijke eisen aan theorie-examens. De LVNL is een op grond van Europese regels gecertificeerd opleidingsinstituut voor luchtverkeersleiders. Het opleidingstraject bij LVNL bestaat na een initieel theoretisch examen grotendeels uit praktijkonderwijs door (ex) luchtverkeersleiders, waarvoor gebruik wordt gemaakt van de eigen simulatorruimte van de LVNL.

Ingevolge de WHW moeten instellingen zelf hun onderwijs verzorgen. Uitbesteding van het onderwijs is maar in beperkte mate mogelijk. Blijkens de beleidsnotitie 'Helderheid in de bekostiging van het hoger onderwijs' moet een instelling de kern van het onderwijscurriculum altijd zelf blijven verzorgen. Gelet op de hiervoor genoemde Europese regels is het evenwel niet mogelijk dat de hogescholen zelf worden gecertificeerd voor het verzorgen en examineren van de opleidingstrajecten tot verkeersvlieger en luchtverkeersleider. De hogescholen kunnen de studenten zelf dus niet opleiden conform de internationaalrechtelijke beroepsvereisten als bedoeld in artikel 7.6 van de wet.

Op grond van Europese regels moeten aspirant-vliegers en aspirant-luchtverkeersleiders over een medisch certificaat beschikken. Het certificaat is twaalf maanden geldig. Dit betekent dat studenten tijdens de opleiding, als zij de betreffende afstudeerrichting volgen, herhaaldelijk moeten worden gekeurd op de geschiktheid voor het beroep van verkeersvlieger en luchtverkeersleider. De WHW kent de mogelijkheid van een dergelijke selectie na de poort niet.

Voor het traject bij de vliedschool brengt de vliedschool bij de student kosten in rekening. De WHW biedt daartoe evenmin de mogelijkheid.

4. Wat is het doel?

⁵ Kamerstukken II 30012, nr. 92

1. Harmonisering bekostiging en studiefinanciering hbo-masters:

Het doel is om de WHW te harmoniseren voor wat betreft de bekostigingsmogelijkheden van wo- en hbo-masters met een studielast van 120 studiepunten (of 90 studiepunten in geval van een joint degree), alsmede de WSF 2000 voor wat betreft de studiefinancieringsrechten voor wo- en hbo-masters met een grotere studielast dan 60 studiepunten. Voor de uiteenlopende regimes bestaat namelijk geen goede reden.

2. Premasters:

Deze wetsverduidelijking en wetsaanpassing hebben tot doel de toegankelijkheid van masters en kansengelijkheid te vergroten. Dat het onderwijs toegankelijk moet zijn, betekent dat dit onderwijs voldoende beschikbaar en betaalbaar moet zijn voor de onderdanen van een land. Dit komt enerzijds tot uitdrukking in de hoogte van het wettelijk collegegeld, dat door de overheid is vastgesteld. Anderzijds is het van belang dat personen die een premaster willen volgen beter weten wat hun rechten zijn en het voor instellingen helder is wat hun verplichting is ten aanzien van het aanbieden van premasters.

3. Administratiekosten voor inschrijven tentamens na reguliere inschrijfperiode:

Het doel is dat voor het afleggen van tentamens geen eigen bijdrage geldt. Dat is zo en blijft zo. Wel kan de student die zich te laat inschrijft – en dus eigenlijk geen tentamenkans heeft – alsnog de mogelijkheid worden geboden om het tentamen af te nemen á maximaal € 20,= administratiekosten. Beide partijen, zowel de instelling als de student, hebben hier baat bij.

4. Gelijkwaardigheid buitenlandse getuigschriften:

- Met de wetwijziging wordt voldaan aan de afspraken die gemaakt zijn in de Benelux-beschikkingen om de Nederlandse wet- en regelgeving in lijn te brengen met hetgeen in de beschikking is afgesproken.
- De beschikkingen regelen dat de generieke niveauerkenning van een diploma of graad hoger onderwijs, uitgereikt in een Benelux-lidstaat van niveau 5 tot en met 8, automatisch en zonder verdere formaliteiten gebeurt in elke Benelux-lidstaat.
- De meerwaarde van de beschikking is een verlichting van de administratieve en procedurele lasten voor hogeronderwijsinstellingen, aangezien zij niet meer hoeven na te gaan of het niveau van een Benelux-diploma gelijkwaardig is.
- Ook biedt het duidelijkheid voor het bedrijfsleven: voor sollicitanten uit de Benelux hoeven zij niet meer bij een erkenningsinstantie aan te kloppen om te verifiëren dat het niveau van diploma's en graden van associate degree, bachelor,- en masterdiploma's master en doctoraat overeenkomt met het niveau van diploma's en graden die zijn uitgegeven in eigen land.
- De academische erkenningsprocedure van diploma's verliep in Nederland al heel snel (enkele dagen via EP-Nuffic), maar in andere situaties kon dit tot 4 maanden duren met alle gevolgen van dien: een baan wordt aan een ander toegekend of de inschrijvingstijd voor een studie is verlopen. Deze beschikking betekent dus ook pure winst voor studenten of werkzoekenden die zich over de eigenlandsgrenzen willen bewegen.

5. Vervangend getuigschrift in het hoger onderwijs:

De wens om de voor- of achternaam te wijzigen is persoonlijk; er liggen verschillende motieven aan ten grondslag. Bijvoorbeeld het wijzigen van de voornaam na verandering van het geslacht. Of de wens dezelfde achternaam van de (andere) ouder of verzorger te dragen. Verder kan gedacht worden aan het niet meer willen dragen van een bespottelijke of onwelvoeglijke voor- of achternaam of het niet meer willen dragen van een achternaam vanwege psychische hinder (bijvoorbeeld in het geval van een misdrijf of adoptie). Het doel van het voorstel is om in de gevallen van naamswijziging als bedoeld in de artikelen 4, 7 en 28b van boek 1 van het Burgerlijk Wetboek het mogelijk te maken een getuigschrift te kunnen omruilen in het hoger onderwijs.

6. Eisen toelating tot wo-lerarenopleiding:

Doel is de omissie weg te nemen zodat studenten met een graad Bachelor zich voor een geïntegreerde lerarenmaster in het WO kunnen inschrijven, waardoor recht wordt gedaan aan huidige praktijk op enkele universiteiten en belemmeringen worden weggenomen voor andere universiteiten die de geïntegreerde opleiding willen aanbieden. Daarmee komen de voorschriften op dit punt weer overeen met de

studielastbepalingen voor opleidingen in het wetenschappelijk onderwijs in artikel 7.4a, derde lid, eerste volzin, te weten: "De studielast van de masteropleidingen tot leraar voor de periode van voorbereidend hoger onderwijs in vakken van voortgezet onderwijs bedraagt ten minste 60 studiepunten en ten hoogste 120 studiepunten."

7. Vooropleidingseisen associate-degree:

Degene aan wie de graad Associate degree is verleend, zoals bedoeld in artikel 7.10a van de WHW, niet langer vrijstellen van de vooropleidingseis voor een wetenschappelijke bacheloropleiding, als bedoeld in artikel 7.24 van de WHW.

8. Uniformering wettelijke incompatibiliteiten leden college van bestuur:

Uniformiteit in wetgeving door voor alle (openbare) universiteiten op dezelfde wijze de wettelijk incompatibiliteiten ten aanzien van de leden van het cvb te regelen.

9. Verhoging leeftijdsgrens aanvraag levenlanglerenkrediet:

- Het levenlanglerenkrediet neemt voor iedereen die zich na zijn dertigste⁶ wil blijven ontwikkelen en zijn kansen op de arbeidsmarkt wil vergroten, een financiële drempel weg die de toegang tot het hoger onderwijs en het middelbaar beroepsonderwijs kan beperken.
- Verhoging van de leeftijdsgrens kan eraan bijdragen dat ouderen tot op hogere leeftijd inzetbaar blijven op de arbeidsmarkt.

10. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op rechtspersonen of natuurlijke personen buiten het onderwijsbestel:

Dit wetsvoorstel heeft tot doel de WOT uit te breiden met een regeling waarin wordt geregeld dat het toezicht van de inspectie ook betrekking kan hebben op rechtspersonen of natuurlijke personen die geen onderwijs verzorgen in de zin van een onderwijswet. Het gaat daarbij specifiek om het toezicht op de naleving van voorschriften die zich uitsluitend of mede richten tot deze (rechts)personen en waarvan overtreding kan leiden tot een bestuurlijke boete.

11. Vliegopleidingen:

De regering is van mening dat deze opleidingen een belangrijke bijdrage leveren aan de veiligheid en efficiënte afhandeling van het vliegverkeer. Daarom is besloten deze opleidingen alsnog van een goede wettelijke basis te voorzien.

Geregeld wordt dat het deel van de opleidingen dat hogescholen in verband met de Europese beroepsvereisten niet zelf kunnen verzorgen en examineren kan worden uitbesteed aan partners die daartoe wel zijn aangewezen. Dat traject omvat niet de propedeuse, de afstudeerfase en het afsluitend examen. Deze fasen in de opleiding blijven voorbehouden aan de hogeschool.

Het wetsvoorstel maakt tevens mogelijk dat voor de onderhavige opleidingen selectie na de poort, op basis van de Europese beroepsvereisten voor het beroep van verkeersvlieger en het beroep van luchtverkeersleider, mogelijk wordt.

Het behalen van het brevet bij de vliegschool maakt onderdeel uit van het curriculum van de hbo-bacheloropleiding. De kosten daarvoor zullen door de vliegschool bij de student in rekening worden gebracht. Daarom regelt het wetsvoorstel dat voorwaarde voor inschrijving bij de opleiding, of voor selectie voor de betreffende afstudeerrichting van de opleiding, is dat de student het bewijs overlegt dat de vergoeding verschuldigd aan vliegschool door of namens hem is of wordt voldaan.

Voor de opleiding tot luchtverkeersleider van de Hogeschool van Amsterdam zal van de studenten, naast het collegegeld, geen vergoeding worden gevraagd. De deeltijdstudenten die de opleiding doen zijn in dienst van LVNL. In verband daarmee stelt de hogeschool van Amsterdam voor het volgen van deze opleiding op grond van artikel 7.27 van de wet eisen aan de werkkring van de student.

⁶ Ho-studenten die een deeltijdopleiding volgen kunnen ook als zij jonger zijn dan 30 jaar in aanmerking komen voor levenlanglerenkrediet.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

1. Harmonisering bekostiging en studiefinanciering hbo-masters:

Om de WHW te harmoniseren voor wat betreft de bekostigingsmogelijkheden van wo- en hbo-masters met een grotere studielast moet de wet gewijzigd worden. Om de studiefinancieringsrechten van hbo-masters en wo-masters met een grotere studielast te harmoniseren, dient tevens de WSF 2000 te worden aangepast.

2. Premasters:

Het betreft een correctie van een wettelijke bepaling waar de overheid verantwoordelijk voor is.

3. Administratiekosten voor inschrijven tentamens na reguliere inschrijfperiode:

Het is op grond van de WHW onderwijsinstellingen niet toegestaan de student een bedrag aan administratiekosten te rekenen voor het zich inschrijven voor een tentamen van een opleiding. De WHW moet hierop worden aangepast, waardoor instellingen voor hoger onderwijs hun opleidingen en examens goed en efficiënt kunnen organiseren. Nu wordt het gedoogd, dat moet worden geformaliseerd.

4. Gelijkwaardigheid buitenlandse getuigschriften:

Met de ondertekening van de Beschikking van het Benelux Comité van Ministers betreffende de automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van diploma's hoger onderwijs en de Beschikking tot aanvulling hiervan, heeft onze minister en daarmee Nederland, zich gecommitteerd aan automatische wederzijdse generieke niveauerkenning van diploma's en graden hoger onderwijs, uitgereikt in een Benelux-lidstaat. Eventuele tegenstrijdigheden in de Nederlandse wetgeving dienen weggenomen te worden. De wet moet hiervoor gewijzigd worden en dat kan alleen de overheid doen.

5. Vervangend getuigschrift in het hoger onderwijs:

Op dit moment staat de WHW eraan in de weg om een vervangend getuigschrift te verstrekken in geval van wijziging van de geboorteakte bij:

- wijziging van de voornaam (artikel 4, lid 4, Boek 1 Burgerlijk Wetboek),
- wijziging van de achternaam (artikel, 7 lid 1, Boek 1 Burgerlijk Wetboek), of
- wijziging van geslacht (artikel 28b, lid 2, Boek 1 Burgerlijk Wetboek).

Om dit alsnog mogelijk te maken, is wijziging van de wet nodig.

6. Eisen toelating tot wo-lerarenopleiding:

De 'master-eis' van artikel 7.30c dwingt instellingen deze ook toe te passen voor de inschrijving van iemand die een tweejarige masteropleiding voor leraar voortgezet hoger onderwijs wil gaan doen. We kunnen dit alleen wegnemen door dit artikel in de WHW aan de passen.

7. Vooropleidingseisen associate-degree:

De vooropleidingseisen en de uitzonderingen hierop, zijn opgenomen in de wet. Een reparatie hieromtrent is enkel mogelijk middels overheidsinterventie.

8. Uniformering wettelijke incompatibiliteiten leden college van bestuur:

Overheidsinterventie is hier gerechtvaardigd, omdat er geen sprake is een gerechtvaardigde gebrek aan uniformiteit van wetgeving. Door handhaving van de huidige situatie is er een niet te rechtvaardigen onderscheid tussen de rechten van een lid van het college van bestuur van de OU en die van de leden van de college van bestuur van de andere (openbare) universiteiten.

9. Verhoging leeftijdsgrens aanvraag levenlanglerenkrediet:

- De overheid zorgt voor de noodzakelijke randvoorwaarden zodat men zich een leven lang kan ontwikkelen.⁷

⁷ www.rijksoverheid.nl: Regeerakkoord 2017, pagina 28.

Een belangrijke voorwaarde voor onderwijs is de financiële toegankelijkheid daarvan. OCW borgt dit middels studiefinanciering, waaronder het levenlanglerenkrediet.

- Nu mensen langer werken en leven is het de rol van OCW het levenlanglerenkrediet niet meer te beperken tot de leeftijd van 55 jaar.

- De leeftijdsgrenzen voor het levenlanglerenkrediet zijn vastgelegd in de Wet studiefinanciering 2000 (hierna: WSF 2000). Aanpassing van de bovenste leeftijdsgrens vergt daarom wetswijziging.

10. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op rechtspersonen of natuurlijke personen buiten het onderwijsbestel:

De wijziging van de WOT is gerechtvaardigd, omdat de inspectie moet kunnen toezien op wettelijke bepalingen die beogen fraude in het hoger onderwijs te voorkomen.

11. Vliegopleidingen:

Het verwezenlijken van het beschreven doel is alleen mogelijk als OCW de afwijkende inrichting van de vliegopleidingen een wettelijke basis geeft.

6. Wat is het beste instrument?

1. Harmonisering bekostiging en studiefinanciering hbo-masters:

Om de WHW te harmoniseren voor wat betreft de bekostigingsmogelijkheden van hbo- en wo-masters met een grotere studielast, en tevens de WSF 2000 aan te passen voor wat betreft de studiefinancieringsrechten, is het enige instrument het wijzigen van de relevante artikelen in de wet.

2. Premasters:

Het betreft een verduidelijking en aanpassing van de bepalingen in de WHW.

3. Administratiekosten voor inschrijven tentamens na reguliere inschrijfperiode:

Het voorstel is een delegatiegrondslag in de WHW te creëren om één en ander in een ministeriele regeling te regelen.

4. Gelijkwaardigheid buitenlandse getuigschriften:

Aanpassing van de WHW is noodzakelijk.

5. Vervangend getuigschrift in het hoger onderwijs:

Aanpassing van de WHW is noodzakelijk, aangezien de wet nu aan vervanging in de weg staat.

6. Eisen toelating tot wo-lerarenopleiding:

Aanpassing van de WHW is noodzakelijk.

7. Vooropleidingseisen associate-degree:

Aanpassing van de WHW is noodzakelijk.

8. Uniformering wettelijke incompatibiliteiten leden college van bestuur:

Aanpassing van de WHW is noodzakelijk.

9. Verhoging leeftijdsgrens aanvraag levenlanglerenkrediet:

Aanpassing vergt wetswijziging.

10. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op rechtspersonen of natuurlijke personen buiten het onderwijsbestel:

Aanpassing vergt wetswijziging.

11. Vliegopleidingen:

Aanpassing vergt wetswijziging.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

1. Harmonisering bekostiging en studiefinanciering hbo-masters:

De gevolgen van het voorstel zijn als volgt:

- Met deze wetswijziging krijgen instellingen de mogelijkheid om extra bekostiging aan te vragen voor hbo-masters met een studielast van 120 studiepunten. Verwacht wordt dat er een beperkt aantal aanvragen gedaan wordt.
- Hbo-masterstudenten kunnen door deze wetswijziging extra aanspraak maken op een prestatiebeurs wanneer zij een master doen die langer dan een jaar duurt (meer dan 60 studiepunten) waarvoor de minister goedkeuring heeft gegeven voor extra bekostiging.
- Er is een lichte toename van de administratieve lasten. Tijdens de toets nieuwe opleiding kijkt de NVAO ook naar 'verlenging van de cursusduur'. Hiervoor moet de instelling mogelijk extra informatie aanleveren en zal de NVAO dit gaan beoordelen. Na een positief advies van de NVAO dient de instelling bij de minister een aanvraag voor aanwijzing in, onder overlegging van het positieve besluit toets nieuwe opleiding en het advies. Op basis daarvan neemt de minister een besluit. Indien de opleiding van 120 studiepunten al in onbekostigde vorm bestaat (of 90 studiepunten in geval van een joint degree) en daar bekostiging voor wil aanvragen, dan dient de instelling een aparte adviesaanvraag voor verlenging van de cursusduur in bij de NVAO.
- De wijzigingen ten aanzien van de studiefinanciering leiden tot beperkt hogere financiële lasten. Die worden verwerkt in de jaarlijkse ramingsbijstelling. Een globale raming komt uit op kosten die op lange termijn kunnen oplopen naar 2 miljoen euro per jaar.
- Daarnaast moeten hogescholen net als universiteiten voorzieningen treffen voor de financiële ondersteuning van studenten die een opleiding volgen waarvan de instelling de studielast zelf bepaald heeft op meer dan 60 studiepunten (en waar ze dus geen extra bekostiging voor krijgen).
- Aangezien de Minister haar besluit baseert op het advies van de NVAO gaat OCW met de NVAO een nieuw beoordelingsprotocol voor hbo-masters met een grotere studielast opstellen. Hiervoor kan gekeken worden naar het bestaande protocol voor wo-masters. Ook zal OCW besluiten nemen op de aanvragen die ingediend worden.
- Er is een privacy impact assessment uitgevoerd en er is geen impact op de privacy.

2. Premasters:

- Voor de hoger onderwijsinstellingen geeft het meer duidelijkheid over de verplichting die zij hebben om premasters aan te bieden. Dit zal er mogelijkwijs in resulteren dat zij in sommige gevallen een premaster moeten aanbieden waar ze dat nu niet doen. Daarnaast kunnen zij een hogere vergoeding vragen aan niet-EER studenten die een premaster volgen.
- Voor de potentiële premasterstudenten geeft het meer duidelijkheid over hun rechten en het biedt hen een duidelijkere basis voor het voeren van beroep en bezwaar in het geval dat een hoger onderwijsinstelling geen schakeltraject aanbiedt. Daarnaast wordt het voor niet-EER studenten duurder om een premaster te volgen.
- Voor de Inspectie van het Onderwijs betekent het dat ze een duidelijkere grond hebben om te handhaven wanneer hoger onderwijsinstellingen hun wettelijke taak verzaken.

3. Administratiekosten voor inschrijven tentamens na reguliere inschrijfperiode:

Legalisering van de bestaande praktijk.

4. Gelijkwaardigheid buitenlandse getuigschriften:

- Door de wet te wijzigen voldoen we aan de verplichtingen voortvloeiend uit de Benelux-beschikkingen en komen we de internationale afspraken na die zijn gemaakt.
- De gevolgen van deze wetswijziging zijn louter positief. Administratieve lasten voor de verschillende betrokken partijen zijn er niet, want er wordt geen rapportageplicht of iets dergelijks opgesteld. Zoals onder

punt 4 vermeld, resulteert het juist in een lastenverlichting, versoepeling van processen, vermindering van kosten en vergroting van duidelijkheid voor onderwijsinstellingen, studenten en arbeidsmarkt.

5. Vervangend getuigschrift in het hoger onderwijs:

Gezien internationale verplichtingen kan een getuigschrift alleen in het geval van een geslachtsverandering worden vervangen. Gelet op het feit dat in de afgelopen jaren verschillende instellingen hebben verzocht om het getuigschrift ook te mogen wijzigen in andere gevallen dan alleen bij geslachtsverandering, is de verwachting dat dit voorstel goed wordt ontvangen bij de instellingen en de studenten. Wel zullen instellingen erop gewezen moeten worden dat na de inwerkingtreding van het voorstel er – als gevolg van het 'wegwerken van achterstanden uit het verleden' – waarschijnlijk eenmalig veel aanvragen zullen volgen voor het omruilen van getuigschriften.

6. Eisen toelating tot wo-lerarenopleiding:

Gevolg van de wijziging is dat de WHW wordt toegepast zoals zij is bedoeld.

7. Vooropleidingseisen associate-degree:

Associate degree-gediplomeerden zijn niet langer vrijgesteld van de vooropleidingseis op grond van het Associate degree-diploma. Associate degree-gediplomeerden behoeden de mogelijkheid een wetenschappelijke bacheloropleiding te volgen wanneer zij voldoen aan de vooropleidingseisen als bedoeld in artikel 7.24 van de WHW en kunnen worden vrijgesteld op grond van een toelatingsonderzoek als bedoeld in artikel 7.29 van de WHW.

8. Uniformering wettelijke incompatibiliteiten leden college van bestuur:

Het gevolg van deze wijziging is dat de wetgeving op dit punt ten aanzien van de OU overeenkomstig is met die van de overige (openbare) universiteiten. Tevens heeft dit tot gevolg dat de huidige praktijk bij de OU wordt gelegitimeerd, waardoor de Inspectie niet hoeft te handhaven.

9. Verhoging leeftijdsgrens aanvraag levenlanglerenkrediet:

De verhoging van de leeftijdsgrens leidt niet tot extra regeldruk, administratieve lasten of informatie-uitvraag bij burger en onderwijsinstellingen.

10. Toezicht Inspectie van het Onderwijs op rechtspersonen of natuurlijke personen buiten het onderwijsbestel:

De inspectie kan effectief optreden tegen organisaties die niet behoren tot het onderwijsbestel.

11. Vliegopleidingen:

Een bestaande situatie bij drie opleidingen worden in de wet vastgelegd.